18/02/2020

Αναφορές σε βάθος στην Α΄ προς Θεσσαλονικείς Επιστολή

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Η 5η Γενική Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος, για το τρέχον Ιεραποστολικό έτος, πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, με θέμα «Α΄ προς Θεσσαλονικείς Επιστολή».

Πρώτος ομιλητής ήταν ο κ. Χρήστος Καρακόλης, Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα «Εισαγωγικά για την επιστολή (τόπος, χρόνος, αφορμές, περιεχόμενο) – Βασικά Θεολογικά θέματα».

Αρχικά, ο καθηγητής αναφέρθηκε στο ιστορικό πλαίσιο της συγγραφής της επιστολής, καλύπτοντας, περιληπτικά, τη δραστηριότητα του Αποστόλου Παύλου από την α΄ μέχρι και τη β΄ ιεραποστολική περιοδεία του. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στην παραμονή του Αποστόλου στην Θεσσαλονίκη, επί περίπου ένα μήνα και στις αναταραχές που οδήγησαν στη φυγάδευσή του από την πόλη (Πράξ. 17). Αργότερα, όταν ο Παύλος φθάνει στην Κόρινθο, όπου μένει επί περίπου δύο έτη, γράφει την Α΄ προς Θεσσαλονικείς Επιστολή, μεταξύ 51 και 52 μ.Χ. Πρόκειται για το αρχαιότερο χριστιανικό κείμενο που διασώθηκε μέχρι τις μέρες μας.

Στο δεύτερο τμήμα της ομιλίας του ο κ. Καρακόλης αναφέρθηκε διεξοδικά στο περιεχόμενο της Α΄ προς Θεσσαλονικείς Επιστολής. Η επιστολή χωρίζεται, από πλευράς δομής, στην εισαγωγή (κεφ. 1), στο α΄ κύριο μέρος, το οποίο έχει κυρίως αφηγηματικό χαρακτήρα (κεφ. 2 και 3), στο β΄ κύριο μέρος (κεφ. 4 και 5), το οποίο

έχει κυρίως παραινετικό χαρακτήρα, και ολοκληρώνεται με την κατακλείδα.

Το προοίμιο της επιστολής περιλαμβάνει αναφορά στον αποστολέα (εν προκειμένω τους Παύλο, Τιμόθεο και Σιλουανό) και στον παραλήπτη (εν προκειμένω τα μέλη της Εκκλησίας της Θεσσαλονίκης), καθώς επίσης και τον χαιρετισμό, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του την επίκληση της χάριτος και της ειρήνης του Θεού. Εν συνεχεία, παραθέτει το περιεχόμενο της προσευχής του Παύλου για τους Θεσσαλονικείς, με κυρίαρχα τα στοιχεία της ευχαριστίας και της αιτήσεως, υπενθυμίζοντας, παράλληλα, ότι οι Θεσσαλονικείς πιστοί είναι μιμητές του Παύλου, ενώ συγχρόνως και πρότυπα για όλους τους νεοφώτιστους Χριστιανούς.

Στο αφηγηματικό τμήμα της επιστολής, ο Απόστολος προβάλλει τον εαυτό του ως έναν ανιδιοτελή και επομένως αξιόπιστο κήρυκα του ευαγγελίου του Χριστού, υπενθυμίζοντας το γεγονός ότι δούλευε χειρωνακτικά κατά την παραμονή του στη Θεσσαλονίκη, για να μην επιβαρύνει κανέναν. Καταλήγει δε στο ότι έχει επιθυμήσει τους Θεσσαλονικείς, αλλά λόγω κωλύματος απέστειλε τον Τιμόθεο, ώστε να διατηρήσει τη σύνδεση μαζί τους.

Στο παραινετικό τμήμα της επιστολής, ο Απόστολος Παύλος προτρέπει τους Θεσσαλονικείς να μην επαναπαυθούν, αλλά να συνεχίσουν να αγωνίζονται πνευματικά, να παραμένουν εν αγιασμώ, απέχοντας από την πορνεία και από κάθε πλεονεξία, αλλά και να καλλιεργούν τη φιλαδελφία.

Τέλος, αναφέρεται διεξοδικά στην ανάσταση των νεκρών, για να παρηγορήσει τους Θεσσαλονικείς, οι οποίοι δεν είχαν κατανοήσει την περί αναστάσεως διδασκαλία και νόμιζαν ότι όποιος πεθάνει πριν από την δεύτερη έλευση του Κυρίου χάνεται οριστικά. Ο Απόστολος Παύλος περιγράφει την αναμενόμενη στο εγγύς μέλλον Δευτέρα Παρουσία ως ένα κοσμικό γεγονός, κατά το οποίο οι μεν νεκροί θα αναστηθούν, ενώ οι ζώντες θα αλλαγούν, ώστε όλοι μαζί να αρπαγούν στον ουρανό και να είναι για πάντα μαζί με τον Κύριο. Για τους μη Χριστιανούς το γεγονός αυτό θα είναι καταστροφικό, για τους Χριστιανούς, όμως, θα αποτελέσει ημέρα σωτηρίας.

Ο Παύλος ολοκληρώνει το παραινετικό τμήμα της επιστολής του με μια γενικού χαρακτήρα παραίνεση, αφού πρώτα τονίσει ιδιαίτερα την ανάγκη να αποδίδεται τιμή, σεβασμός και αγάπη προς τους κοπιώντες, τους προϊσταμένους και τους νουθετούντες εντός της Εκκλησίας. Στην κατακλείδα της επιστολής ο Απόστολος ζητάει από τους Χριστιανούς της Θεσσαλονίκης να προσεύχονται για τον ίδιο δείχνοντας έμπρακτα ότι κάθε μέλος της Εκκλησίας έχει ανάγκη από τις προσευχές των άλλων μελών, όσο υψηλή θέση και αν κατέχει. Τέλος, ο Παύλος προτρέπει να αναγνωσθεί η επιστολή του εις επήκοον όλης της κοινότητας και

κατακλείει το κείμενο με την αποστολική ευλογία του.

Επόμενος ομιλητής ήταν ο Πρωτ. Κωνσταντίνος Παπαθανασίου, Κληρικός της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, με θέμα «Ο Παύλος ως τροφός των πνευματικών του τέκνων».

Ο ομιλητής παρατήρησε ότι στην εν λόγω Επιστολή απαντάται για πρώτη φορά ο όρος «Απόστολοι» στην Καινή Διαθήκη. Επεσήμανε, επίσης, ότι στην Επιστολή ο Παύλος έδειξε το ίδιο είδος αγαπητικής αγάπης προς τους Θεσσαλονικείς, που δείχνει μία μητέρα, θηλάζοντας το παιδί της.

Μιλώντας για την μητρική απεικόνιση στις Επιστολές του Παύλου, την ταυτίζει με την πνευματική αναγέννηση των νέων Χριστιανών, στην οποία ο Απόστολος διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο: «Ο Παύλος παραμένει σε πόνο, όχι μόνο όταν αναγεννιέται το παιδί και πιστεύει στο Ευαγγέλιο, αλλά και έως ότου ο Χριστός σχηματιστεί πλέον στο παιδί».

Ο ομιλητής παρατήρησε ότι «το ίδιο το γεγονός της μητρικής απεικόνισης στις Επιστολές του Παύλου είναι συναρπαστικό», καθότι «η χρήση της μητρικής γλώσσας από τον Παύλο είναι ένας άλλος τρόπος να καλλιεργηθεί μια οικογενειακή σχέση μεταξύ των Χριστιανών». Την ίδια στιγμή, «όταν ο Παύλος μιλάει για τον εαυτό του ως μητέρα, γίνεται ευάλωτος, όπως μια μητέρα, όταν κυοφορεί και ανατρέφει το παιδί της, ενώ «παραδίδει οικειοθελώς την εξουσία ενός πατριάρχη, όπως την εννοούσε ο τότε ρωμαϊκός κόσμος και προσδιορίζει τον εαυτό του με τον δευτερεύοντα ρόλο της γυναίκας…».

Κατά τον ομιλητή, «η σπουδαιότητα της μητρικής απεικόνισης έχει απήχηση καί στόν βίο των πιστών, διαφαινόμενος σε ολόκληρη τήν επιστολή. Με άλλα λόγια, οι

πιστοί πρέπει να εφαρμόζουν και να τηρούν τίς εντολές καί διδασκαλίες του Αποστόλου. Είναι κεκλημένοι σε αγιασμό και πρέπει συνεπώς να αποφεύγουν την πορνεία. Να μην πλεονεκτούν εναντίον των αδελφών τους. Πρέπει ακόμα να ασκούν τη θεοδίδακτη φιλαδελφεία και να περισσεύουν στα πάντα. Να μην αμελούν τίς εργασίες τους, να ησυχάζουν καί να συμπεριφέρονται με αξιοπρέπεια πρός τους έξω. Να μην εξαρτώνται από κανέναν. Να σέβονται καί να τιμούν τούς προϊσταμένους τους, να νουθετούν τούς άτακτους, να μακροθυμούν πρός τούς πάντες καί να επιδιώκουν μόνο το αγαθό. Να χαίρονται πάντα, να προσεύχονται αδιάλειπτα, να δοκιμάζουν τα πάντα καί να απέχουν από το πονηρό».

Στην συνέχεια, ο π. Κωνσταντίνος επεσήμανε ότι ο Παύλος, ως χαρισματικός τροφός των πνευματικών του τέκνων αναδεικνύεται ως πρότυπο αρετής και συμπερασματικώς παρατήρησε ότι, είναι εκείνος που αγάπησε βαθύτατα τους Χριστιανούς της Θεσσαλονίκης, αποζητεί με λαχτάρα να ξαναδεί τα πνευματικά του τέκνα, ξεπερνά τα άκαμπτα κανονιστικά όρια της τότε κοινωνίας, υιοθετώντας την σχέση μητέρας – τροφού και παιδιών, αποσυνδέει την αυστηρότητα της πατρικής εξουσίας από το Αποστολικό έργο, θέτει την αγάπη και την στοργή ως βασικούς όρους της σχέσης με τους Θεσσαλονικείς. Παρατήρησε, τέλος, ότι στην ιερατική μας ζωή οφείλουμε να εμπνεόμαστε από τον Απόστολο Παύλο, ενθυμούμενοι την δική του πορεία.

Ακολούθησε συζήτηση και η σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο.